

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,733 คน (สพม.21 กลุ่มงานบุคคล ณ วันที่ 16 เมษายน 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 ; อ้างในไพศาล วรคำ. 2555 : 462) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่าง 325 คน จำนวน 56 โรงเรียน

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ .05

2.2 ดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) ตามขนาดโรงเรียน จากกลุ่มประชากร

ขั้นที่ 1 แบ่งชั้นภูมิโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามขนาดโรงเรียน ได้เป็น 3 ขนาดได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ขั้นที่ 2 เลือกสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากจากจำนวนประชากรในแต่ละขนาด

ตารางที่ 3 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตาม-ขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน		ข้าราชการครูและบุคลากร	
	ประชากร	ประชากร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่	10 โรงเรียน	762 คน	9	143
ขนาดกลาง	15 โรงเรียน	438 คน	13	82
ขนาดเล็ก	31 โรงเรียน	533 คน	27	100
รวม	56	1,733	49	325

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยแบ่งสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูตามแนวความคิดของเฟรนช์และราเวน (French and Raven, 1959 : 150-167 ; อ้างถึงประพันธ์ สุวรรณวิช. 2540 : 38-40) มี 5 ด้าน ได้แก่ อำนาจบังคับ อำนาจให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย อำนาจความเชี่ยวชาญ และอำนาจอ้างอิง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดการแปลความหมายไว้ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549 : 125-147)

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานของครูจากทฤษฎีแรงจูงใจหรือทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอริชเบอร์เกอร์ (สุทธิดา เภาวิเศษ. 2546 : 9-10) มี 2 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยจูงใจ (Motivating Factor) ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ ความรักในงาน การยอมรับนับถือ และความเจริญก้าวหน้า 2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factor) ได้แก่ นโยบาย และการบริหารงาน การสอนงานควบคุมดูแล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เงินเดือนสิ่งตอบแทน และสภาพการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดการแปลความหมายไว้ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549 : 125-147)

- 5 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารและแรงจูงใจในการทำงานของครู
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการวิจัยโดยวิเคราะห์จากจุดประสงค์ กรอบแนวความคิด การวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวความคิดที่ศึกษา ทั้งด้านการใช้อำนาจของผู้บริหารและแรงจูงใจในการทำงานของครู
4. นำแบบสอบถามที่ร่างขึ้นมาขอคำแนะนำและนำความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีรายชื่อดังนี้

5.1 นางนรมน ไกรสกุล ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

5.2 นายปราโมทย์ คำเพชรดี ผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

5.3 นายวัฒนา จันทร์โคตร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีสว่าง

6. คัดเลือกคำถามโดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 (สุวิมล ตีรภานันท์, 2549 : 140-148)

7. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

8. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.98 โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตามวิธี Item-total Correlation มีค่าอำนาจจำแนก 0.54 - 0.90

9. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือราชการจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอให้ออกหนังสือนำส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 และผู้อำนวยการโรงเรียน ในการขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมแนบหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ส่งทางไปรษณีย์ในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียน โดยผู้วิจัยแนบซองเปล่าติดแสตมป์จำหน่ายซองนำส่งคืนตนเองไว้ เพื่อความสะดวกในการนำส่ง

3. ผู้วิจัยรวบรวมเก็บแบบสอบถามที่ได้รับจากโรงเรียน แล้วตรวจสอบความครบถ้วน แล้วดำเนินการติดต่อขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเองจากโรงเรียนที่ยังไม่นำส่งทางไปรษณีย์
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 เกี่ยวกับเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์ช. 2546 : 144-145) ดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้อำนาจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. เปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ (f-test for Independent Samples)
4. เปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง วิเคราะห์ทำการทดสอบหาค่าต่างรายคู่โดยใช้สถิติของเชฟเฟ (Scheffe 's Method)
5. ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งภาพรวมและรายด้านโดยใช้เกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์ช. 2546 : 144-145) ดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. เปรียบเทียบการจูงใจในการทำงานของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ (f-test for Independent Samples)

7. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างวิเคราะห์ทำการทดสอบหาต่างรายคู่โดยใช้สถิติของ เชฟเฟ้ (Scheffe 's Method)

8. วิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการทำงานของครู โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson 's Product Moment Correlation) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์แปลผล (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 144) ดังนี้

0.81-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับสูง

0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับปานกลาง

0.21-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

0.01-0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับต่ำ